

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК УКРАЇНИ
Науково-навчальний центр прикладної інформатики

ІНСТИТУТ ІННОВАЦІЙНОЇ ОСВІТИ

СТАН ТА ОСНОВНІ ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ НАУКИ ТА ОСВІТИ: ТЕОРІЯ І ПРАКТИКА

МАТЕРІАЛИ

II Міжнародної науково-практичної конференції

*28–29 квітня 2017 р.
м. Київ*

Київ
Інститут інноваційної освіти
2017

УДК 001(063):378.4 (Укр)
ББК 72я43
С66

До збірника увійшли матеріали наукових робіт (тези доповідей, статті), надані згідно з вимогами, що були заявлені на конференцію.

*Роботи друкуються в авторській редакції, мовою оригіналу.
Автори беруть на себе всю відповідальність за зміст поданих матеріалів.
Претензії до організаторів не приймаються.
При передруку матеріалів посилання обов'язкове.*

Відповідає п. 12 Порядку присудження наукових ступенів Затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 24 липня 2013 р. № 567.

С66 **Стан та основні проблеми розвитку науки та освіти: теорія і практика :**
Матеріали II Міжнародної науково-практичної конференції (м. Київ, 28–29 квітня 2017 р.) / ГО «Інститут інноваційної освіти»; Науково-навчальний центр прикладної інформатики НАН України. – Київ : ГО «Інститут інноваційної освіти», 2017. – 216 с.

Матеріали конференції рекомендуються учнівській молоді, молодим вченим, науковим працівникам, викладачам, здобувачам вищої освіти, аспірантам, докторантам, студентам вищих навчальних закладів тощо.

Відповідальний редактор: *І.В. Козак*
Коректор: *П.А. Немкова*

Матеріали видано в авторській редакції.

УДК 001(063):378.4 (Укр)

© Усі права авторів застережені, 2017
© Інститут інноваційної освіти, 2017
© Друк ФОП Москвін А.А., 2017

Підписано до друку 05.05.2017. Формат 60x84/16.
Віддруковано з готового оригінал-макету.
Папір офсетний. Друк цифровий. Гарнітура Literaturnaya. Ум. друк. арк. 12,56.
Зам. № 0505-1. Тираж 100 прим. Ціна договірна. Виходить змішаними мовами: укр., рос., англ.

Виготовник. ФОП Москвін А.А. Поліграфічний центр «Сору Art».
69095, Запоріжжя, пр. Леніна, 109. Тел.: +38-067-259-11-89.
Інститут інноваційної освіти: e-mail: novaosvita@gmail.com; сайт: www.novaosvita.com

**Видання здійснене за експертної підтримки
Науково-навчального центру прикладної інформатики НАН України
03680, Київ-187, просп. Академіка Глушкова, 40.**

ЗМІСТ

Розділ 1 ОСВІТА. ПЕДАГОГІКА

О.Ф. Ануфрієва, ВПЛИВ РОЗВИТКУ МОБІЛЬНОСТІ МАЙБУТНІХ ІНЖЕНЕРІВ НА ЕФЕКТИВНІСТЬ ЇХНЬОЇ ПРОФЕСІЙНОЇ САМОРЕАЛІЗАЦІЇ.....	3
Т.В. Бабенко, АНОТОВАНА БІБЛІОГРАФІЯ: МЕТА, ФОРМАТ І СТИЛЬ.....	5
Л.І. Берадзе, РОЛЬ МАЙСТРА В/Н ПТНЗ У ОРГАНІЗАЦІЇ ТА РОЗВИТКУ ІНКЛЮЗИВНОГО НАВЧАЛЬНОГО СЕРЕДОВИЩА У ГРУПІ.....	10
Т.О. Бережна, ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНЦІЇ УЧНІВ НА УРОКАХ СПЕЦДИСЦИПЛІН У ПТНЗ: ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНИЙ АСПЕКТ ПРОБЛЕМИ..	14
О.П. Миргородська, О.А. Цуруль, ВИКОРИСТАННЯ МЕТОДУ ПРОЕКТІВ У НАВЧАННІ БІОЛОГІЇ УЧНІВ ОСНОВНОЇ ШКОЛИ.....	18
Ю.М. Остраус, ДІЛОВА ГРА ЯК МЕТОД РОЗВИТКУ ПРОФЕСІЙНО-КОМУНІКАТИВНОЇ КУЛЬТУРИ МАЙБУТНІХ СІМЕЙНИХ ЛІКАРІВ.....	21
С.О. Панова, СУЧАСНІ МЕТОДОЛОГІЧНІ ПІДХОДИ У НАВЧАННІ МАТЕМАТИКИ.....	24
В.С. Сидорчук, СИСТЕМА ОРГАНІЗАЦІЙНО-ВИХОВНОЇ РОБОТИ КУРАТОРА В СТУДЕНТСЬКІЙ АКАДЕМІЧНІЙ ГРУПІ.....	26
Н.В. Тарапака, РОЛЬ ТА ЗНАЧЕННЯ СОЦІАЛЬНОГО СЕРЕДОВИЩА У РОЗВИТКУ ТВОРЧИХ ЗДІБНОСТЕЙ ДОШКІЛЬНИКІВ.....	29
А.У. Черниченко, ФОРМУВАННЯ ЕКОЛОГІЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ СТУДЕНТІВ У ПРОЦЕСІ ВИВЧЕННЯ МЕТОДИКИ НАВЧАННЯ ПРИРОДОЗНАВСТВА.....	33
Г.В. Шторфунова, ТЕХНОЛОГІЇ ДОСЛІДНИЦЬКОГО НАВЧАННЯ У ВИЩІЙ ШКОЛІ.....	37

Література

1. Гаврилюк О. Розробка перспектив розвитку навчального закладу відповідно до потреб ринку праці та професійно-кваліфікаційних вимог до фахівців: Навч-метод. посіб. / О. Гаврилюк. — Хмельницький, ХНУ : 2005. — 46 с.
2. Загіка О. Оновлення змісту професійної підготовки кваліфікованих робітників в сучасних умовах / О. Загіка // Професійно-технічна освіта. — 2012. — № 4 (57). — С.25–29.
3. Паржницький В. Інноваційні педагогічні технології та шляхи впровадження їх у навчальний процес ПТНЗ / В. Паржницький // Професійно-технічна освіта: інноваційний досвід, перспективи // Наук.-метод. зб. — Вип. 1. — Київ, 2005. — 236 с. — С. 63–70.
4. Радкевич В. Дослідницькі засади діяльності педагога професійної школи / В. Радкевич // Професійно-технічна освіта. — 2006. — № 4. — С. 5–7.
5. Радкевич В. Професійна компетентність — складова професійної культури / В. Радкевич // Педагогічні та психологічні науки в Україні: зб. наук. праць: в 5 т. Т. 4: Професійна освіта і освіта дорослих. — Київ : Пед. думка, 2012. — 512 с.
6. Семикіна М. Трансформація зайнятості і проблеми реалізації конкурентних переваг молоді на ринку праці / М. Семикіна // Інноваційна економіка. — 2015. — № 3 (58). — С.165–172.
7. Швиданенко О. Глобальна конкурентоспроможність: теоретичні та прикладні аспекти: монографія / О. Швиданенко. — Київ, 2007. — 312 с.
8. Щербак Л. Якість професійно-технічної освіти в умовах її модернізації: методичні рекомендації / Л. Щербак. — Київ : Геопринт, 2009. — 57 с.
9. Ягупов В. Компетентнісний підхід у професійній підготовці фахівців у системі професійно-технічної освіти / В. Ягупов // Педагогічні та психологічні науки в Україні: зб. наук. праць: в 5 т. Т.4: Професійна освіта і освіта дорослих. — Київ : Пед. думка, 2012. — С. 94–102.

О.П. МИРГОРОДСЬКА,

студентка факультету природничо-географічної освіти та екології
Національного педагогічного університету імені М.П. Драгоманова

О.А. ЦУРУЛЬ,

кандидат педагогічних наук, доцент кафедри
психолого-педагогічних дисциплін
Національного педагогічного університету імені М.П. Драгоманова

ВИКОРИСТАННЯ МЕТОДУ ПРОЕКТІВ У НАВЧАННІ БІОЛОГІЇ УЧНІВ ОСНОВНОЇ ШКОЛИ

Одним із сучасних методів навчання, який забезпечує реалізацію провідних методологічних підходів (особистісно-зорієнтованого, компетентнісного і діяльнісного) організації навчально-виховного процесу у ЗНЗ, є метод проектів. Він забезпечує розвиток особистості й самореалізацію учня, формування його мотивації до навчання, змінює характер пізнавальної взаємодії, створює умови для організації самостійної та науково-дослідницької роботи та ін.

Використання методу проектів у навчанні біології передбачене навчальною програмою [1].

Об'єкт дослідження: навчально-виховний процес з біології у ЗНЗ.

Предмет: методика використання методу проектів у навчанні біології учнів основної школи.

Завдання дослідження:

1. Здійснити аналіз психолого-педагогічної, методичної літератури та шкільної практики з проблеми використання методу проектів у навчанні біології учнів основної школи.

2. Охарактеризувати методичні особливості використання методу проектів у навчанні біології.

3. Розробити інструктивно-методичні матеріали щодо організації проектної діяльності учнів в урочній та позакласній роботі з біології в основній школі.

Проект – це комплекс пошукових, дослідницьких, графічних та інших видів робіт, виконаних з метою практичного або теоретичного розв'язання значущої проблеми [2, с. 65]. Навчальний проект – це цільовий акт діяльності в основі якого – інтереси учня. Тому проект – це будь-який задум, що має мету, термін та конкретні кроки реалізації.

Робота над навчальним проектом передбачає розв'язання проблемних ситуацій, організацію пошукових зусиль учнів, спрямованих на розробку оптимальних шляхів його реалізації, публічний захист та аналіз підсумків.

Мета проектної діяльності – організація науково-дослідницької роботи учнів під час вивчення біології, самонавчання, самовиховання, соціалізація, формування креативного мислення.

Проблему ефективного використання методу проектів у навчально-виховному процесі з біології досліджують такі методисти, як Л.О. Бесєдіна, А.В. Леонтьєва, Н.Ю. Матяш, Л.П. Міронець, О.В. Орлова, С.В. Суматохін та ін.

У межах виконання завдань дослідження під час проходження педагогічної практики в одній із шкіл м. Києва було організовано та реалізовано екологічний учнівський проект «Вплив зміни клімату на біорізноманіття рослин», який став фіналістом у категорії «Екологія та біорізноманіття» міжшкільного екологічного проекту DgemЕСО [3]. Виконавиці проекту (учениці В. Кандаурова та А. Стужук) під нашим керівництвом виконали такі види робіт:

- опрацювання літератури та збір інформації (теоретична частина);
- виконання досліду «Вплив зміни температури на життєві процеси товстянки яйцеподібної»;
- розробка та конструювання макету «Вплив клімату на біорізноманіття рослин»;
- розробка презентації «Біологічне різноманіття рослин»;
- захист проекту.

Окрім організації проектної діяльності учнів основної школи у позакласній роботі, ми розробили та апробували інструктивно-методичні матеріали для впровадження методу проектів на уроці узагальнення та систематизації знань з теми «Процеси життєдіяльності тварин» (7 клас).

Під час дослідження було проведено:

а) діагностичний зріз № 1 (ДЗ 1), який проводився напередодні на завершальному етапі стандартного, традиційного уроку;

б) діагностичний зріз № 2 (ДЗ 2), який проводився на завершальному етапі уроку, після захисту міні-проектів.

Анкетуванням було охоплено 28 учнів 7 класу (табл. 1). Анкети містили рефлексивні запитання, які є загальновідомим інструментарієм реалізації зворотнього зв'язку щодо якості ходу і результатів навчального процесу.

Таблиця 1

Результати анкетування

№ з/п	Запитання	Варіанти відповідей	Кількість учнів (%)		Приріст
			ДЗ 1	ДЗ 2	
1	Мій настрій на початку уроку	добрий	70	90	+20
		поганий	30	10	
2	Матеріал уроку для мене був	зрозумілим	95	98	+3
		незрозумілим	5	2	
		корисним	87	100	+13
		некорисним	13	0	
3	Урок мені здався	цікавим	90	90	
		нудним	10	10	
		короткотривалим	73	95	+12
		довготривалим	27	5	
4	За урок я	не втомився/лась	35	90	+55
		втомився/лась	65	10	
5	Своєю роботою на уроці я	задоволений/на	40	90	+50
		незадоволений/на	60	10	
6	На уроці я був/була	активним/ною	35	90	+55
		пасивним/ною	65	10	
7	Мій настрій наприкінці уроку	поліпшився	80	90	+10
		погіршився	20	10	
8	Домашнє завдання мені здалося	легким	45	40	
		важким	55	60	+5
		цікавим	90	90	
		нецікавим	10	10	

Джерело: розроблено авторами.

Порівняння результатів діагностичних зрізів та їх аналіз дають підстави для висновків про позитивну динаміку за більшістю показників, а отже і позитивний вплив на учнів розроблених інструктивно-методичних матеріалів, що передбачали упровадження методу проектів. Перспективними вважаємо подальші дослідження проблеми у контексті реалізації Концепції Нової української школи.

Література

1. Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів «Біологія. 6-9 класи» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <<http://mon.gov.ua/activation/zagalnaserednya/pavchalni.programy.html>> – Загол. з екрану. – Мова укр.
2. Полат Е.С. Новые педагогические и информационные технологии в системе образования/ Е.С. Полат, М.Ю. Бухаркина, М.В. Моисеева, А.Е. Петров; под ред. Е.С. Полат. – 4-е изд., стер. – М.: Академия, 2009. – 272 с.
3. <http://www.dreameco.org>.

Ю.М. ОСТРАУС,

викладач кафедри іноземних мов

Вінницького національного медичного університету ім. М.І. Пирогова

ДІЛОВА ГРА ЯК МЕТОД РОЗВИТКУ ПРОФЕСІЙНО КОМУНІКАТИВНОЇ КУЛЬТУРИ МАЙБУТНІХ СІМЕЙНИХ ЛІКАРІВ

Спілкування з пацієнтами, кожний з яких унікальний і потребує індивідуального підходу, є обов'язковою складовою професійної медичної діяльності. Кожний пацієнт очікує моральної підтримки, теплого слова, тому надання лікувальної допомоги буде більш успішним, якщо лікар здатний гуманно та ефективно спілкуватися, знайти шлях створення потрібного контакту з хворим, викликати його довіру, тобто володіє високим рівнем професійно комунікативної культури. Одним із засобів вирішення завдання підготовки висококваліфікованих сімейних лікарів, що готові до професійної комунікації з хворими, є використання ділових ігор у навчально-виховному процесі вищих медичних навчальних закладів.

Ділова гра в широкому значенні – суб'єктивна діяльність учасників, соціально заданий вид діяльності, педагогічний метод моделювання різних професійних ситуацій, що має на меті навчити особу приймати рішення [3, с. 133]. Основними педагогічними функціями ділової гри було визначено формування у майбутніх фахівців цілісного уявлення про професійну діяльність в її динаміці, набуття предметно-професійного та соціального досвіду, розвиток професійного теоретичного та практичного мислення, формування пізнавальної та професійної мотивації [1, с. 142]. Дослідники-педагоги доводять, що цей метод навчання, котрий забезпечує активність студентів шляхом імітації професійного середовища, також сприяє засвоєнню та закріпленню професійних знань, надає можливість зрозуміти та вивчити навчальний матеріал з різних позицій, використати теоретичні знання на практиці, створює умови для формування та вдосконалення професійних і комунікативних умінь, розвитку творчих здібностей [2, с. 9; 3, с. 133].

Зазначені дидактичні можливості ділових ігор наводять на думку про їх здатність розвивати когнітивний компонент професійно комунікативної культури майбутніх сімейних лікарів, який включає в себе мовну та іншомовну компетенцію, комунікативні знання, етичні та етикетні знання.

Звичайно, є широкі можливості застосування ділових ігор під час вивчення усіх дисциплін професійної підготовки майбутніх медиків. Однак, професійно ко-